

Tranes Bladet

Skåne Tranås

september 2016 nr 3

TranesBladet

Ansvarig utgivare:

Lars Olof Glifberg
Tranås Ungdomsförening

Ordförande:

Lars Olof Glifberg

Redaktör:

Gunilla Blomberg
0704-86 85 49
gunilla.blomberg@telia.com

Omslagsbild:

Sten & Stanley med Adde
foto: Gunilla

Kontakt

Ordförande:

Lars Olof Glifberg
0709-14 44 92
glifberg.1@tomelilla.nu

Tranesbladet:

c/o Gunilla Blomberg
Rosencrantzgatan 14
273 31 Tomelilla

Medlemsregister:

Anna-Lisa Olsson
0417-202 62
alo.tranes@tele2.se

Vandrarhemmet:

Gerd de la Motte
0417-203 30
info@skanetranas.com

Lars Olof Glifberg

Traningar!

Vilken sommar vi har haft! Många aktiviteter och mycket jobb, men så bra allt har fungerat! Ett stort, stort tack till alla som varit med och jobbat med olika saker! Vi har verkligen haft vädergudarna på vår sida också med sol och värme precis de dagar vi hade beställt. Ytterligare en gång har vi visat att Skåne Tranås är

undantaget som visar att föreningslivet inte alls är utdött. Ofta hör man kommentarer om att Skåne Tranås är en så aktiv, spännande och levande by. Sen finns det ju olyckskorpar som kraxar negativt oavsett vad man gör, men de finns ju överallt och dem får man ju försöka att inte lyssna till. För lite mer än 2000 år sedan skrev en romersk filosof och författare: "Människor kan delas in i två grupper, en som går före och uträttar något och en som kommer efter och kritiserar" och det gäller ju faktiskt fortfarande.

Framför oss har vi nu närmast Veteranträffen för åttonde året i rad och därefter är det dags för Oktoberfesten. I november händer det mycket när vår by står värd för Österlen Lyser. Mer om detta kommer att informeras när vi närmar oss. Spännande!

En härlig höst på er alla!

**4 september
kl 10 - 16
Idrottsplatsen
Skåne Tranås**

Traktor, bil, MC, lastbil, moped, tändkulemotorer...
ja allt med motor är välkommet!

Mopedklubben Trottelhivers Höstrace, MCV Österlen,
Plöj med egen traktor, kaffe och grillservering.
Inträde 50:- unga under 15 år gratis i vuxens
sällskap. - Välkomna!

Oktoberfest 2016

Höstfest på Tranesgården 15 oktober kl 18 - 01

O.S.A: 26 september
Anmäl specialkost

Anmäl till: Glifberg 0709-14 44 92
glifberg.1@tomelilla.nu

3 rätters meny

Allsång - musik - dans
Caspers orkester

250 kr / person

Hjälp med festen emottages tacksamt!

Boka in redan nu!

Trädgårdshelg
24-25/9

20% på träd

ej fruktträd

Dessutom många andra fina
erbjudanden

En riktig plantskola på Österlen i Skåne Tranås!

www.vaxtkraft.se

0417-20160

Vi tittar in på Tranås 1:2

Tranås 1:2 eller Dilligensvägen 12 är ett av de mest kända husen i byn. Alla har nog passerat här någon gång. Huset finns med i boken Svensk Bebyggelse från 1945. Då var cykelverkstaden i det gröna huset till höger om boningshuset i fullt bruk. Yngve Svensson drev den fram till sin död 1950. Efter honom tog Erik Jönsson över rörelsen fram till 1954.

Tranesbladet fick titta in i den före detta verkstaden och kunde konstatera att den gamla arbetsbänken som man ser på de gamla bilderna i Tranåsboken står kvar på sin plats. Men varför heter fastigheten Tranås 1 på något ställe och Tranås1:2 på ett annat? Jo, de nuvarande ägarna Ella och Sven Nilsson ler lite och berättar att det gjordes en avstyckning från kyrkan (Prästgården) och att man i samband med det annullerade ett märkligt servitut. Sven berättar med en road glimt i ögat att här fick minsann inte förekomma "dansplats eller annan offentlig lokal" men det ansåg man på Lantmäteriet vara överspelat, så nu får vi roa oss bäst vi vill.

Det nuvarande boningshuset byggdes ca 1875. På Sommers karta från 1767 finns en annan, eller ytterligare en byggnad inritad. Det var sannolikt här "mejeriet" eller skumstationen låg. En strategiskt vald plats med tanke på närheten till det svala vattnet i Dammen. Skumstation innebar att man helt enkelt skummade av grädden från mjölken för att därefter antingen kärna smör eller skicka grädden vidare till mejeri. Kan det vara därför man lagt ner två rejäla stenläggningar här ute, undrar Ella. Det ena spåret ligger under gräset men man ser det tydligt när det är torrt berättar hon. Till vänster om boningshuset ligger ett litet hus som förmodligen varit både grisahus, hönsbarn och däss. Det senare är både inbyggt och förspikat. -Men vi har kikad in genom planken och det sitter ingen där, säger Sven och skrattar. Mycket av det gamla finns kvar, till exempel en gammal tråkrok. - Titta där bakom cykeln, säger Ella, den skylten har suttit på en bil här i byn.

Sven & Ella

F.d. cykelverkstaden

okänd mejerska

Några korta mejerifakta:

- * I början av 1800-talet gjordes försök med osttillverkning i större skala bland annat på Ruuthsbo och Marsvinsholm där man anlitat en schweizisk mejerist.
  - * Under slutet av 1860-talet förbättrades tekniken för skumning med "ismetoden" som gick ut på att snabbt kyla ner mjölken för att separera grädden.
  - * Hushållnings-sällskapen uppmuntrade mejeriverksamhet, bekostade utbildningsresor till bl.a England, Danmark och USA och stödde utställningar.
  - * 1867-90 hölls 46 utställningar bara i Skåne.
  - * 1878 kom de Laval's revolutionerande uppfinning separatorn.
  - * 1883 startades mejeriskola i Alnarp.
  - * 1893 bildades mejeriinstitut på Alnarp.
  - * Under 1890-talet utvecklades pastöriseringen och tuberkulosen minskade.
- Under samma tid fanns 320 mejerier i Skåne, varav 120 i Kristianstad län.
Exporten av smör uppgick till 10% av landets exportvärde.

källa: Mejeribyggnader i Skåne inventering/rapport 2005/6

Vandrarhemmet Tranesgården

STF Hotell & Vandrarhem

Festsalar & Konferens

Midsommarfirandet blev en fin tillställning med fantastiskt väder och mycket folk. Härligt att se så stor uppslutning kring Midsommarstången.

Tidsmaskinen

kulturhistoriska platser i Tomelilla kommun

”Tidsmaskinen” är en gratis app till smarta telefoner. Nu finns inte mindre än 11 olika rundor i kommunen. En broschyr om dem är framtagen med information om de olika platserna. Information finns på kommunens hemsida och broschyren finns att ladda ner som pdf.

Årets stora loppis inbringade inte mindre än 93 000 kr, vilket är rekord! Som vanligt gick folk man ur ur huse och hjälpte till - fantastiskt! Pengarna går i huvudsak till underhåll av Tranesgården. Ni har väl sett att korsvirket är nymålat t.ex? Kaffetältet på Tomelilla marknad gick också bra och på Skördefesten i Svenstorp gick det åt 120 våfflor, ca 300 tallrikar med hembakta kakor och ca 400 korvar med bröd. - Åssä var det roligt under tiden, bara en sån sak!

Så här gör du!

Ladda ner applikationen

Tidsmaskinen på App Store eller Play butik.

Öppna appen.

För att ladda ner den runda du vill gå måste du skriva det exakta namnet (står inom parentes).

Tryck på rundans namn och ditt äventyr kan börja! Telefonens vibrationer och kompass guidar dig till informationspunkter. De digitala rundorna är framtagna av Tomelilla kommun i samarbete med Tomellillas hembygdsföreningar, Skånes Hembygdsförbund och Region Skåne.

Vandrarhemmet Transegården

STF Hotell & Vandrarhem

Festsalar & Konferens

De 11 rundorna i Tomelilla kommun:

1. Tomelillarundan (tomelilla) med start vid Kulturhuset.
2. Byagården (Byagarden)
3. Övraby mölla (ovrabymolla)
4. Hans Nilsgården (Hansnilsgarden)
5. Othinslunda (Othinslunda) hembygdsgården
6. Bondrumsgården (bondrumsgarden)
7. Eljaröds brydestuga (Eljarod)
8. Hallamölla kvarn (hallamolla)
9. Sillaröds skvaltkvarn (sillarod)
10. Agusastugan (agusastugan)
11. Glimmebodagården (glimmebodagarden)

Årets konsert på Klockarebacken med Sten & Stanley blev just den succé som alla önskat med fantastiskt väder

och **mycket** folk. Adde Malmberg lockade till många skratt och riktigt ös blev det på slutet med låten "Margareta" och när alla tre rockade loss tillsammans. Nu undrar vi: -Vad blir det nästa år?

Som alla vid det här laget vet, eller borde veta, så är **Skåne Tranås Årets Ljusby**. Invigningen och "centrum" för evenemanget kommer att vara vid Dammen fredagen 4/11. Mullarna, TUF, kyrkan, byns företagare m.fl kommer att ordna aktiviteter under både fredagen och lördagen. På Transegården kommer en "pop-up-restaurang" att hålla öppet båda dagarna mellan kl 17 och 20. Boka gärna bord/anmäl intresse redan nu genom att lämna ett meddelande på: fallerej@gmail.com eller till Gunilla 0704-868549.

Mer information om programmet kommer. www.osterlenlyser.se

**7 september startar
Onsdagsträffarna
Norrevång kl 13 - 16**

De nya skyltarna är på plats på Torget

"Mullarna" 25 år i Skåne Tranås

foto: Mullarna

Lokalavdelningen

Några entusiaster började med träffar under hösten 1989. Två år senare hade Skåne Tranås lokalavdelning bildats och man höll sitt första årsmöte 25 februari 1991. Från början hade gruppen ett skåp ute i gymnasalen för sitt material men 1994 gjorde TUF iordning "Mullerummet" ovanpå Tranesgårdens kök. - Detta är vi väldigt tacksamma för, berättar Marie Rosberg.

120 medlemmar och 50 barn är inskrivna i år och lokalavdelningen har tre grupper, Mulle, Strövare och Frilufsare. 15 aktiva ledare hjälps åt med läger och aktiviteter och idag består styrelsen av nio ledamöter. Alla barnen är medlemmar i TUF, vilket gör att medelåldern i föreningen sjunker något.

Jubileum

Genom åren har ca 40 personer passerat styrelsen och ca 70 ledare har engagerat sig i barn och frilufsaktiviteter. För dessa inbjudna blir det Jubileumsfest på Tranesgården den 24 september. I år har Stora förtjänstmärket, som delas ut efter minst 15 års aktiva insatser, tilldelats Jonna Olsson, Helen Sahlin och Marie Rosberg.

Familjedag

24 september bjuder "Mullarna" in till: Familjedag vid Dammen kl 09:30 - 12:30 med spännande aktiviteter för alla. - Välkomna!

Ljus & Jul

Vi kommer att delta i Ljusaktiviteter vid Österlen Lyser-invigningen den 4/11. Självklart är vi även med på Julmarknaden i vanlig ordning med korvgrillning och julgranar med mera.

Gilla oss på facebook!

Bli medlem du med!

Tranesbladet frågade Mulle:

-Vilket är ditt roligaste minne?

"Det är så svårt att välja. När man är ute i skogen och träffar alla förväntansfulla barn som vill leka och lära kring allt som är nu och här. Ja, det är bara så roligt! En festlig kommentar från ett barn minns jag: -Är du riktig? Ja, visst är jag riktig. Du kan få känna på mig om du vill. Underbart var det!

Jag minns också en rolig situation när jag hade läst skräpsagan för mullebarnen. Den handlar om en pojke som bara slängde allt skräp omkring sig och jag låtsades vara den pojken. Alla barnen såg ut som chockade fågelholkar och undrade om Mulle hade fått "fnatt". Efteråt städade vi upp tillsammans bl.a med hjälp av Mullas svans."

Det händer på Norrevång

Foto: Bass Nilsson YA

Den 22 juli kom alpäckorna Max och Julle på besök till Norrevång. Till lunch bjöds det på grillat med äpplecider och hela arrangemanget var mycket uppskattat. Nu den 17 augusti bar det iväg på bussutflykt förbi Yangtorp till Eriksgården där det bjöds på bärbuffé, kaffe och jordgubbssaft. Bakom dessa initiativ står "Syster Maria" och IVA-fonden (Stiftelsen Ingrid och Viktor Andersson). – Det stod i deras

testamente att ändamålet med fonden skulle gå till trivseln på äldreboendet

Norrevång, säger Maria Mårtensson som är styrelsemedlem. Fonden har även skänkt ett biljardbord till boendet. Vi välkomnar alla som vill komma och spela, prata, läsa en bok eller ta en promenad tillsammans med de boende. Kontakt: Carola Lindgren 0417-180 44

Foto:Norrevång

LÄNGORNA

TORGET
SKÅNE-TRANÅS

med

**Butiken är
fylld med
höstens
nyheter!**

- Välkomna!

Lantmätare Aspegren från Tranås

På byns hemsida under Tranås Ungdomsförening - historik, kan man längst ner läsa om Gästgivaregården. "Minnestavlan vid trappan restes av byamännen på initiativ av rättschefen och FN-domaren Lennart Aspegren och skådespelaren och författaren Hans Alfredson, som båda har anknytning till platsen. Den förra har rötter i byn och hans farfars farfar var nära att omkomma vid den första gästgivaregårdens brand."

Vem var då denne gamle Aspegren som nästan omkom?

Mannen hette Jonas Vilhelm Aspegren 1763-1815. Hans far, Johan Aspegren, var ordinarie Lantmätare i Christianstads Län. Denne Jonas skrev ner sina memoarer, sin lefvernesbeskrifvning som idag tack vare sin sonsons sonsons

sondotter finns tillgänglig på nätet på Andreas Aspegrens blogg. De drygt 200-åriga originalhandlingarna finns bevarade i det Aspegrenska arkivet på Lunds Landsarkiv.

" I den kajan, der jag föddes, bodde mina föräldrar icke länge, utan flyttade till Tranås, der de på Gästgivaregården hyrde en byggning, men snart kom här elden lös och hvad litet vi ägde försvann i rök på en natt, man vaknade ej förr än tak och väggar brunno och min Mor med mig i famnen, min halvesyster bärande min Samsyster, måste frälsas på det sättet, att vi i blotta skinnet kommo genom fönstret ur andra våningen huvudstupa ner i snödrifva. Jag var ej ännu 2 år gammal och fick genast lära känna armod och nakenhet till den grad, att ett par Fruntimmerhandskar i flere veckor utgjorde mina benkläder eller snart sagt hela kostymen.

Då detta missöde träffade oss hemmavarande, hade min Far en ännu större olycka. Han var på Torups gård och vid aftenmåltiden råkade han få ena käftbenet ur led, en liten kula utväxte på vänstra kinden som, fistulös, dagligen tilltog, så att efter ett halft år var den stor som människohufvud och hängde ner över axeln.

Han hemkom i eländet och kunde omsider knappt så mycket öppna munnen, att man med en tesked gaf honom den välling, som ännu uppehöll hans jämmerfulla lif.

En månad före sin död tyckte han sig oaktat sitt vanskliga ansigte, må så väl, att han kunde företaga en resa till sina släktingar på Öland.

Han for och, efter fulländad resa, avsomnade hos sina anförvanter samt fick hvila i sina fäders graf uti Smedby kyrka."

Hela Lefvernesbeskrifvningen finns på: <https://aspegren.wordpress.com>

Den övre bilden är tagen 1948 utanför Yngves cykelverkstad. Mannen vid dörren var en kreaturshandlare som kallades "Göingen". Han hette Olof Jönsson om jag inte missminner mig. Han åkte moped och bjöd gärna in sig på en gök, därav smeknamnet. Bilden till höger är tagen från Tranesgårdens byggnadsställning 1952.

**Arisabäcksvägen 17
0709-18 00 72**

**En massa nytt i butiken!
Släputhyrning, hantverk, gasol, kaminer m.m.**

**Lördagsöppet kl. 12-15
Ring för andra öppettider!
- Nu kan du betala med Swish!**

Närmast stundar:

- 3 sept kl 10-13 Bakluckeloppis
- 4 sept kl 10 - 16 Veteranträff
- 24 september Familjedag Mullarna Dammen
- 15 oktober Höstfest Tranesgården
- 4-6 november Österlen Lyser
- 25 november Julgranständning Torget
- 1-2 dec Tranesbladet nr 4
- 4 december Julmarknad Torget
- 13 december Lucia Tranesgården

Information på
www.skanetranas.se
och på anslagstavlan

Tranesbladet finns nu på fb

INGELSTA KALKON din lokala matleverantör

Lunch - catering - delikatesser

Gårdsbutiken på Österlen
tel: 0414-285 24
www.ingelstakalkon.se

Värdekupong

Gårdsbutiken
Ingelsta Kalkon
15 % på ett köp

Gäller ej restaurang eller catering. Kan ej
kombineras med andra rabatterbjudanden.
Giltigt t.o.m den 25 sept 2016

Delta i utlottningen av en Helgmeny för två
under oktober månad, värde ca 350 kr.
Fyll i talongen och lämna i kassan senast
den 25 september. Vinnaren meddelas per
telefon samt i nästa Tranesblad.

Namn.....

Tel.....